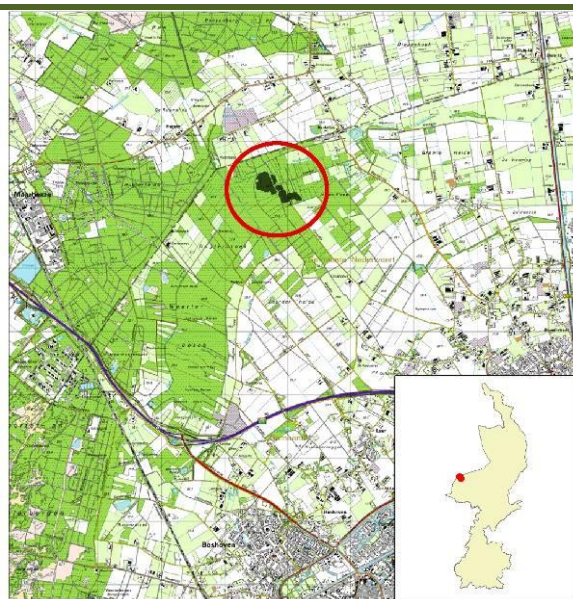

Weerterbos Slenken in den Vloed II

Algemeen

Projectnummer: 2011_015
Projectnaam: Weerterbos_complex slenken In den Vloed II
PMJP: Kwaliteitsverbetering EHS in TOP- en Natura2000 gebieden
Natuurdoel: Omvorming van 12,1 ha verdroogd bos naar zwak gebufferde vennen en heischrale oeverzones
Doelbereik: 12,1ha kwaliteitsverbetering EHS in TOP- en Natura2000 gebieden:
12,1 ha zwak gebufferd ven
Status: Afgerond
Periode van uitvoering: 2012

Uitgangssituatie

Het Weerterbos heeft samen met het aangrenzende Maarhezerveld een oppervlakte van ruim 1000 ha. Van het Natura 2000-gebied is 663 ha in eigendom van Limburgs Landschap. De maatregelen in kader van dit project hebben plaatsgevonden in het noordelijk deel van het Weerterbos, in deelgebied In den Vloed. In vervolg op eerder succesvol venherstel zijn in dit project een aantal lage slenken en 2 vennen in cirkelvormige depressies (pingo's) hersteld. Het in 2007 uitgevoerde venherstel was met de terugkeer van karakteristieke soorten vensoorten als pilvaren, vlottende bies, sterzegge en moerashertshooi al hoopgevend.

Het projectgebied van zo'n 12 ha bestond uit vochtige wilgen en berkenbroekbossen op lemige zandgrond (zie figuur 1), welke op de hogere delen overging in groveden-opstanden op rabatten en vochtig zomereiken-berkenbos. Kenmerkend was ook op deze hogere delen een ondergroei van riet.

Door ingrepen in de hydrologie in het verleden, was het gebied ondanks toevoer van grondwater behoorlijk verdroogd. Er waren diepe lossingen gegraven die waardevol grondwater afvoerden, van water wat afkomstig was uit stelsel van detailontwatering van rabatten, greppels en ontwateringslootjes. Het wijzigen van hydrologie door de jaren heen en optredende verdroging heeft de verdere veenvorming voorkomen en de natuurlijke sponswerking van het bovenloopsysteem was hierdoor nagenoeg verdwenen. Door de verdroging zijn ook aanwezige veen- en moerige lagen deels veraard en heeft mineralisatie van voedingsstoffen doen ontstaan.

Figuur 1. Uitgangssituatie: Dichtbegroeide vochtige berkenbroekbossen op lemige zandgrond

Het gebied In den Vloed wordt gevoed door lichtgebufferde kwel van lokale en subregionale oorsprong en kent door een constante aanvoer van kwel, in de winterperiode grondwaterstanden tot aan of zelfs boven maaiveld. Door ontwatering met diepe sloten en greppels werd dit kwelwater echter in de zomer sterk afgevoerd.

Uitgangssituatie

Hierdoor zakten de grondwaterstanden in het gebied uit tot ca. 0,5 meter beneden maaiveld.

De kansrijkdom van dit project is zeer groot, met name omdat het deelgebied In den Vloed gevoed door combinaties van kwalitatief grondwater en voldoende stijghoogten van het grondwater tot aan het maaiveld. Eerder venherstel in deelgebied In den Vloed waren in die zin een prima referentie voor nieuw venherstel.

Met het project wordt een kwaliteitsverbetering van EHS en hydrologisch herstel in kader van anti-verdrogingsbeleid voor TOP-verdroogde gebieden gerealiseerd. Ook is invulling gegeven aan instandhouding- en uitbreidingsdoelen Natura2000 voor kwaliteitsverbetering en uitbreiding van oppervlakte van habitatype zwakgebufferde vennen en hoogveenbos.

Resultaten

Vooronderzoek

In 2009 heeft B-ware Research Centre in opdracht van Stichting het Limburgs Landschap een bodemchemisch en hydrologisch vooronderzoek uitgevoerd in het projectgebied In den Vloed II. In vier deelgebieden is onder andere de nutriëntenbeschikbaarheid in de bodem en de grondwaterkwaliteit onderzocht. Hieruit is gebleken dat, om in de toekomst voedselarme, waardevolle natte condities te kunnen creëren, het van belang is de met nutriënten verrijkte top/strooisellaag van de bodem te verwijderen. Afhankelijk van het deelgebied gaat het hier om boslitter, humeus zand en veraard veen tot een diepte van 20 tot maximaal 40 cm. Om de verdroging van het gebied aan te pakken zullen aanwezige drainerende waterlopen en greppels gedempt moeten worden, waarbij de mogelijkheid aanwezig moet blijven voor doorstroming van het systeem.

Maatregelen

Op vier locaties zijn maatregelen uitgevoerd, welke aansloten op al aanwezige vennen. De contouren van de vennen zijn bepaald aan de hand van de AHN-kaart waarop de oude venachtige laagten/slenken goed herkenbaar waren (zie figuur 3). De totaaloppervlakte van het project is uitgekomen op 12,1 ha. Van deze oppervlakte is het aanwezige bos en bosopslag verwijderd, waarbij voldoende ruimte ontstond voor waardevolle heischrale oeverzones. Vervolgens is een oppervlakte van 7,9 ha aan slenken uitgeplagd en zijn aanwezige veraarde voedselrijke veenlagen en voedselrijke zandlagen/boslitter tot met een diepte van ca. 0,20 tot 0,4 meter afgevoerd.

Ook zijn de nodige hydrologische herstelmaatregelen genomen in het project. Deze maatregelen zijn beschreven in het verslag voor project Weerterbos T32; Hydrologische maatregelen in Top-gebieden.

Figuur 2. Luchtfoto : nieuw gerealiseerde zwak gebufferde vennen In den Vloed, die aansluiten op het in 2007 herstellde ven (linksboven). Foto : Stichting het Limburgs Landschap

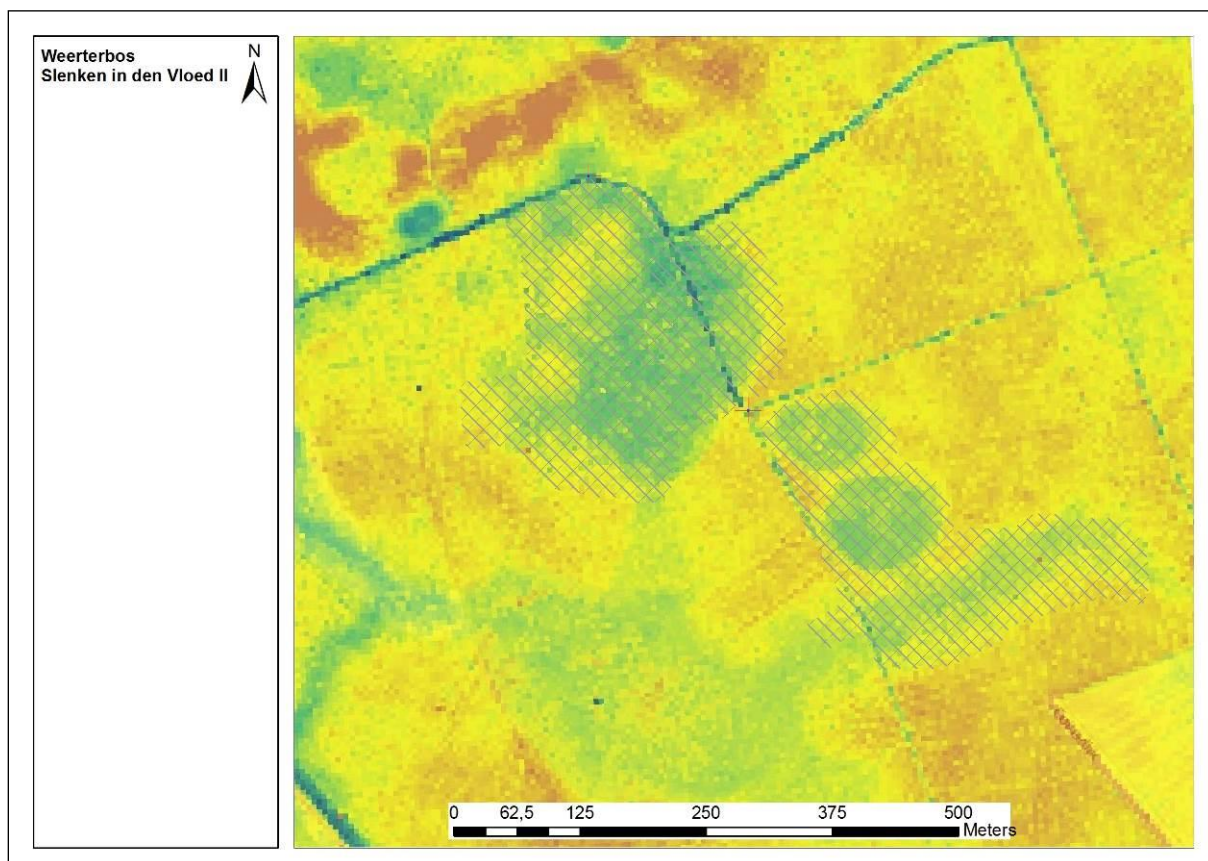
Ontwikkelingen

Door realisatie van dit project vindt een aanzienlijke kwaliteitsverbetering van de EHS plaats. In totaal is 12 ha matig verdroogd bos omgevormd naar zwak gebufferd vennen met oligotrofe tot mesotrofe oeverzones (zie figuur 2). Er ontstaat in deelgebied In den Vloed een open vennengebied van 25 ha.

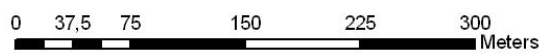
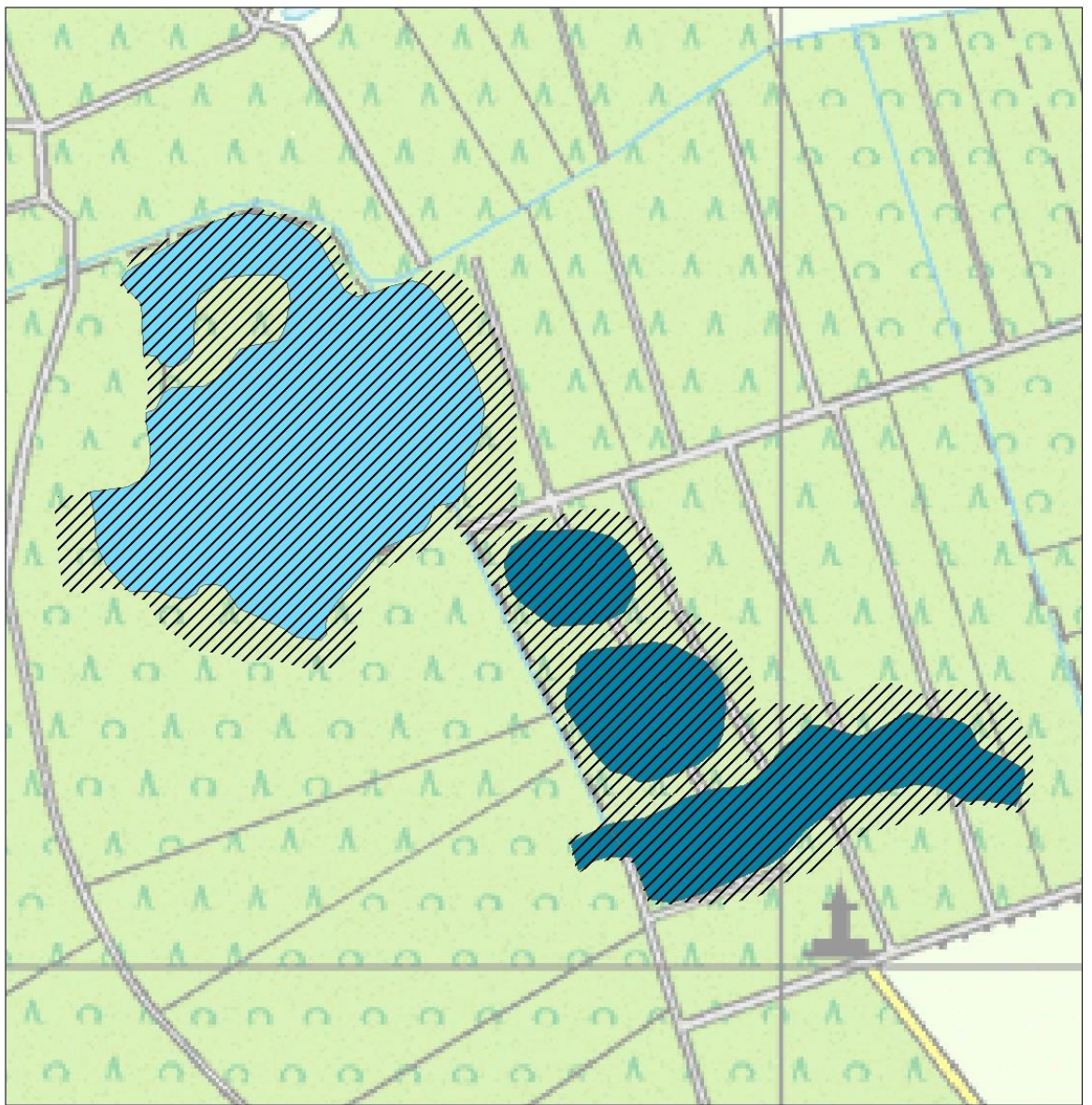
De vennen zijn een belangrijk waterbiotoop. Amfibieën als de poelkikker en alpenwatersalamander vinden hier nieuw habitat. Op de gerealiseerde voedselarme oevers kunnen zich waardevolle vochtige heide vegetaties en veentjes ontwikkelen met soorten als klokjesgentiaan, geelgroene zegge, sterzegge, zompzegge en veenmossen als hoogveenmos. Ook een zeldzame paddenstoel als het beekmijtertje en gerande oeverspin kunnen van het herstel profiteren. De oevers worden leefgebied voor een keur aan libellen zoals tengere grasjuffer, bruine korenbout en koraaljuffer.

Op de meer mesotrofe oevers ontstaan waardevolle rietzones met wilgenstruwelen, overgaand in berkenbroekbos. Hierin kunnen soorten verblijven als de dodaars, grote zilverreiger en mogelijk in toekomst een roerdomp of de zwarte ooievaar.

De vennen zijn jachtgebied voor de boomvalk. Het omliggende bos kan zich na het hydrologisch herstel gaan ontwikkelen tot laagveen- en later mogelijk onder goede hydrologische omstandigheden naar hoogveenbos. In deze bossen verblijven de houtsnip, wielewaal en kleine bonte specht. De opengemaakte bosranden met pijpenstrootje zijn tenslotte interessant voor dagvlinders als het bont dikkopje en spiegeldikkopje.

Figuur 3. Ven-contouren ten opzichte van de AHN-kaart.

Weerterbos T32
Slenken in den vloed II

Legenda

Maatregel

- Vellen opstanden
- 35 cm geplagd
- 50 cm geplagd

Stichting
 het Limburgs
 Landschap

Stichting
 het Limburgs
 Landschap